

طبقه متوسط و فرهنگ

مطالعه سرمایه و سیاست فرهنگی

در

جمهوری اسلامی ایران

دکتر عطاء... مقدم فر

www.ketab.ir

سرشناسنامه	: مقدم‌فر، عطاء...، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: طبقه متوسط و فرهنگ: مطالعه سرمایه و سیاست فرهنگی در جمهوری اسلامی ایران / نویسنده عطاء... مقدم‌فر.
مشخصات نشر	: تهران: آریابان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۰ ص: جدول، نمودار.
شابک	: ۴۰۰۰۰ ریال ۷۵-۷۱۹۶-۷۱۹۶-۹۶۴-۹۷۸:
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
زادداشت	: کتابنامه، ص. ۲۲۹ - ۲۴۸
عناوین دیگر	: مطالعه سرمایه و سیاست فرهنگی در جمهوری اسلامی ایران.
موضوع	: سیاست فرهنگی -- ایران
موضوع	: Cultural Policy -- Iran:
موضوع	: طبقه متوسط -- ایران
موضوع	: Middle Class -- Iran:
موضوع	: سرمایه فرهنگی -- ایران
موضوع	: Cultural Capital -- Iran:
موضوع	: طبقات اجتماعی -- ایران
موضوع	: Social Classes -- Iran:
رده‌بندی کنگره	: ۷۱۱.۷۰ م ۶۵ / DSR
رده‌بندی دیویی	: ۴۴.۴۴ / ۳۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۲۱۵۹۹:

انتشارات آریابان طبقه متوسط و فرهنگ

مطالعه سرمایه و سیاست فرهنگی در جمهوری اسلامی ایران
دکتر عطاء... مقدم‌فر

شابک: ۸ - ۷۵ - ۷۱۹۶ - ۹۶۴ - ۷۱۹۶ - ۹۷۸

چاپ: اول پاییز ۱۳۹۷ تیراژ: ۲۰۰ نسخه
امور هنری: آریابان گرافیک

تهران - خیابان انقلاب - خیابان اردیبهشت - بن‌بست مبین - شماره ۸

www.aryaban.org

تلفن: ۶۶۴۹۶۲۸۴ - ۶۶۴۱۳۰۳۱

نمبر: ۶۶۴۹۶۲۸۵

بهاء ۴۰۰۰۰ تومان

- ۹.....پیش‌گفتار

فصل اول: مفهوم سرمایه فرهنگی و مطالعه شاخص‌های آن

- ۱۴.....نظریه سرمایه فرهنگی
- ۱۶.....تعریف فرهنگ
- ۲۰.....تعیین انواع سرمایه با تأکید بر سرمایه فرهنگی
- ۲۸.....ارتباط سرمایه‌های گوناگون با یکدیگر
- ۳۲.....صورتهای سرمایه فرهنگی
- ۳۹.....تأملی بر نسبت سرمایه اجتماعی و فرهنگی
- ۴۶.....مفهوم‌سازی سرمایه فرهنگی در پژوهش‌های پی‌یر بوردیو
- ۵۴.....مفهوم‌سازی سرمایه فرهنگی در پژوهش‌های خارجی
- ۶۱.....مفهوم‌سازی سرمایه فرهنگی در پژوهش‌های داخلی

فصل دوم: بررسی سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

- ۶۹.....بررسی نوع نگاه جمهوری اسلامی ایران به سیاست‌های فرهنگی
- ۶۹.....واکاوی سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
- ۷۶.....سیاست‌های فرهنگی و نسبت میان فرهنگ و سیاست‌گذاری
- ۸۲.....بنیان‌ها و ملاحظات نظری سیاست‌گذاری فرهنگی
- ۸۵.....اصول سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی
- ۹۰.....برنامه‌ریزی‌های کلان کشور برای دستیابی به اهداف
- ۹۸.....بررسی گفتمان‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
- ۱۰۰.....سیاست فرهنگی: ضرورت شاخص‌بندی و پذیرش مرجعیت فرهنگی
- ۱۰۸.....بررسی روندهای چهارگانه نگاه به سیاست فرهنگی در جمهوری اسلامی

فصل سوم: تدوین چهارچوبی نظری

- ۱۲۴.....شغل: شاخص اصلی تعیین طبقه اجتماعی و تفکیک «طبقه متوسط» از سایر طبقات

- تبیین مفهوم مصرف فرهنگی..... ۱۲۵
- ترسیم رابطه میان سبک زندگی و شغل مبتنی بر نظریه بوردیو..... ۱۲۷
- تبیین رابطه میان مصرف و شغل..... ۱۳۰
- ترسیم رابطه میان سرمایه فرهنگی و شغل به مثابه ارتباط میان سیاست فرهنگی و طبقه متوسط..... ۱۳۳
- ترسیم رابطه میان مصرف فرهنگی و شغل..... ۱۳۵
- اثبوت چهارچوب‌ها برای تنظیم مدل تحلیلی..... ۱۳۷

فصل چهارم: جایگاه طبقه متوسط در سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۶۲-۱۳۸۰)

- بررسی رابطه طبقه متوسط با نوع و میزان «مصرف فرهنگی» این قشر بندی اجتماعی و تشریح پژوهش..... ۱۴۴
- تحلیل یافته‌ها..... ۱۴۸
- تجزیه و تحلیل جایگاه طبقه متوسط در سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۶۲-۱۳۸۰)..... ۱۶۰
- نشر و کتاب..... ۱۶۶
- سینما..... ۱۷۹
- نمایش..... ۱۹۱
- نمایشگاه‌های هنری..... ۱۹۷
- حج عمره و تمتع..... ۱۹۹
- کتابخانه‌های عمومی..... ۲۰۳
- پژوهش‌های فرهنگی..... ۲۱۵
- نشریات..... ۲۱۸

فصل پنجم: نتیجه‌گیری

- بررسی نتایج..... ۲۲۱
- جمع‌بندی نتایج پژوهش پیرامون سیاست‌های فرهنگی در جمهوری اسلامی ایران..... ۲۲۹
- برخی پیشنهادها برای ارتقا و کارایی سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران..... ۲۴۱
- فهرست مراجع..... ۲۴۷

پیش گفتار

فرهنگ و مؤلفه‌های آن چنان با روح و جان جامعه ایرانی درآمیخته که تفکیک آنها از یکدیگر به نظر امکان‌پذیر نمی‌نماید. اگر دیگر جوامع آسیایی و ممالک سایر نقاط جهان را با مؤلفه‌هایی همچون فن‌آوری، ثروت، قدرت نظامی و اقتصادی و... می‌شناسند این سرمایه کهن فرهنگی و تاباست بی‌نظیر آن در لایه‌های مختلف جامعه است که به پلاک اصلی جامعه ایران بدل شده است.

هدف این کتاب نیل به تخمینی از مصرف فرهنگی در میان اقشار اجتماعی به ویژه طبقه متوسط است. این جست و جوی علمی بر بابت نیازمند شناخت مفهوم سرمایه فرهنگی و مطالعه شاخص‌های آن در جمهوری اسلامی ایران است. فصل نخست این کتاب با تمرکز بر مفهوم فرهنگ و سرمایه فرهنگی، این مفهوم را به گونه‌ای دقیق و عمیق در پژوهش‌های داخلی و خارجی مورد بررسی قرار می‌دهد.

در فصل دوم ضمن بررسی زمینه و ابعاد سیاست‌های فرهنگی جمهوری

اسلامی ایران، بنیان، اصول و شاخص‌های آن احصاء و دسته‌بندی گردیده است.

فصل سوم با هدف تدوین چهارچوبی نظری برای برقراری ارتباط میان سرمایه فرهنگی و طبقه متوسط، شغل را به مثابه شاخص اصلی تعیین طبقه اجتماعی و تفکیک «طبقه متوسط» از سایر طبقات در نظر گرفته و در صدد برقراری شبکه‌ای بنیادین میان مفهوم مصرف فرهنگی، سبک زندگی، مصرف فرهنگی و سرمایه فرهنگی برآمده است.

با عنایت به این فصل سوم، جایگاه طبقه متوسط مبتنی بر مصرف فرهنگی آن در سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران حد فاصل سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۲ با استفاده از آمارهایی که دست اول مورد کنکاش قرار گرفته و نتایجی قابل اعتنا به دست آمده است.

پرسش اصلی این است که «سیاست فرهنگی جمهوری اسلامی ایران از چه شرایطی برخوردار بوده و طبقه متوسط در سیاست‌های فرهنگی دولت‌های حد فاصل سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۲ چه جایگاهی داشته است؟»

این کتاب در پی تشریح این یافته است که با عنایت به در نظر داشتن وجه شناختی غالباً اقتصادی طبقه متوسط و اثرگذاری این وجه بر سایر ابعاد این طبقه به ویژه وجه فرهنگی طبقه متوسط، به بررسی این مسئله بپردازد که آیا جایگاه فرهنگی این طبقه مبتنی بر شاخص «مصرف فرهنگی» در سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی؛ که در صدد تولید و افزایش «سرمایه فرهنگی» است، از

الگوی نزولی جایگاه اقتصادی طبقه متوسط پیروی کرده و کاهش توان مالی طبقه متوسط و تضعیف جایگاه اقتصادی آن به تنزل جایگاه فرهنگی آن در کلیت سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی نیز انجامیده است؟

این کتاب مبتنی بر هدف مدنظر آن؛ کاربردی عملی و بر اساس ماهیت و روه، آن توصیفی - تاریخی محسوب می‌شود. فرآیند مدل‌سازی در آن نیز رسیدن به جزئی کوچک یا بازسازی کوچکی از یک شیء بزرگ است که از لحاظ تاریک، با شاخص واقعی یکسان است. کارکرد مدل در این جا به عنوان رابطی بین بررسی نظری، کار جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات می‌باشد. از این رو دو اثر مفهوم «ط - متوسط» و «سیاست‌های فرهنگی» در شرایطی فرضی - قیاسی به اجزا معنادار خود، مصرف فرهنگی» و «سرمایه فرهنگی» بدل می‌شوند. به این صورت این اجزاء سازگار را به عنوان پیش‌فرض تفسیر پدیده موضوع تحقیق انتخاب و برای ساختن مدل تحقیق مبنا قرار می‌دهیم. سپس با استفاده از استدلال منطقی، فرضیه‌ها را فاهیم و شاخص‌ها را به دست می‌آوریم و آنها را با داده‌های حاصل از مشاهده تطبیق خواهیم داد.

نشر این کتاب را مدیون دوست خوب و ناشر صاحب‌نظر؛ کتاب آقای

همان حسن پور هستیم که صمیمانه از زحمات وی تشکر می‌کنم.